

**Ämne:** Remiss av Promemoria Ändrade ersättningsregler för användning av musik, svar senast 12/12 Dnr Ju2024/0210

## **Remiss svar från Playground Music Scandinavia AB**

Då regeringen redan har klargjort sin ståndpunkt i frågan om RAAP-domen på ett utomordentligt sätt och helt backat upp de synpunkter vi tidigare framfört - direkt och via svenska branschorganisationen SOM och den europeiska branschorganisationen IMPALA - så finns ingen anledning att kommentera sakfrågan. De betydande summor som därmed berövas svenska musiker, artister och skivbolag framgår tydligt av regeringens promemoria.

Frågan ligger nu på den nya EU-kommissionens bord och förhoppningsvis har de möjlighet att nå enighet om behovet av att skriva en ny tydligare lagtext. Det är bara att beklaga att den tidigare kommissionen på fem år inte har lyckats få till ett beslut i en fråga som helt uppkommit på en oklar lagtext skapad av samma kommission.

Enkelt uttryckt handlar detta om att amerikansk repertoar, musiker och artister i Sverige ges samma skydd som gäller för svensk repertoar och svenska musiker, men med den lilla skillnaden att USA inte skyddar eller ersätter den svenska repertoaren när den spelas i amerikansk radio. I praktiken flyttas pengarna från svenska musiker och skivbolag till de amerikanska. Rom-konventionen sätts ur spel.

Regeringens förslag att redan den första mars 2025 i svensk lag införa detta beslut som man så tydligt är emot, förklaras av risken att EU annars kan komma att utfärda böter och att de amerikanska rättighetshavarna som kraftigt gynnas av lagändringen annars hotar att dra igång processer mot den svenska staten på samma sätt som man hotat med detta i andra länder.

Likväl ter det sig förhastat att efter sex veckors remisstid ta beslut att inom knappa tre månader införa detta i svensk lag. Det är svårt för oss som direkt ekonomiskt berörs att hantera omställningen så snabbt. Musikproduktion och planering av utgivningar görs med mycket stor framförhållning. Nu ändras spelplanen direkt under innevarande budgetår. Det vore rimligt att vi som företag åtminstone gavs ett år till omställning och att lagen inte träder i kraft före 1 januari 2026. Det skulle ge oss en möjlighet att försöka ställa om och dra ner planerad nyproduktion och minska antalet anställda. Att så här snabbt ändra det grundläggande upphovsrättsliga regelverket för svenska skivbolag och musiker känns omotiverat och ogenomtänkt.

Vi tycker, mot bakgrund av regeringens åsikt i sakfrågan och de konsekvenser regeringen själva redovisar för svenska skivbolag, artister och musiker, att regeringen borde överväga hur de som drabbas på ett rimligt sätt kan kompenseras långsiktigt för detta beslut. Denna åderlåtning av europeiska producenters och musikers intäkter och en överföring av dessa intäkter till de amerikanska repertoarägarna och artisterna är en kulturpolitisk expropriering. Det borde rimligen ge upphov till ett kulturpolitiskt motdrag, i synnerhet när regeringens åsikt i sakfrågan är så tydlig.

EU-domstolens beslut betyder som sagt inte att frågan är slutligt avgjord och med en ny kommission på plats förväntas flera länder ta initiativ till behövliga lagändringar. Detta understryker också att man inte har anledning att ha så bråttom med implementeringen.

Slutligen ställer vi oss frågande till att EU-domstolen överhuvudtaget rent tekniskt kan ha jurisdiktion att upphäva ingångna åtaganden enligt Rom-konventionen. EU själv är inte part i Rom-konventionen. Det är en konvention som enskilda länder under lång tid anslutit sig till och där USA är ett av få undantag. Det är den grundläggande reciprociteten i konventionen som har varit ledstjärna för upphovsrätten för inspelad musik och som nu upphävs. Vi har tagit del av flera utlåtanden av olika europeiska upphovsrättsexperter som menar att EU-domstolens agerande inte kan anses förenligt med den rättspraxis som gäller för internationella konventioner av Rom-konventionens art. Det hela understryker än en gång tveksamheten i EU:s förfarande i frågan och sannolikheten för att det kommer att tas upp till nytt ändrat beslut i en nära framtid.

Vilken bransch som helst, som på detta sätt får de fundamentala spelreglerna ändrade med några månaders varsel, hade rimligen gjort högljutt uppror. Men med en svensk musikbransch dominerad av tre internationella börsnoterade storbolag, som själva direkt gynnas av detta då de representerar den övervägande delen av den amerikanska repertoaren, så sker det hela tyst och stilla. Det visar om inte annat på behovet av att stärka svenskägd musikbransch och se över marknaden i ett konkurrensrättsligt perspektiv.

Stockholm 24 november 2024

Jonas Sjöström  
Styrelseordförande, Playground Music Scandinavia AB